

Буни қарангки, фермер хўжалиги раҳбари қутилмаган ҳолатда фирромликка рўбару бўлди. Гарчи танловга қўйилган ер майдони 3,5 гектарни ташкил этса-да, туман мутасаддилари унга фақатгина 0,80 гектар ерни "хатлаб" бердилар.

3 бет

Чегара ҳудудларида яшовчи аҳоли бошқа жойлардагига нисбатан-да огоҳ, ҳушёр бўлмоғи гоёя муҳимдир. "Сен менга тегма, мен сенга", қабилаги бепарволик қай бир оилага, шахсга, норасида гўдакларга ёки кекса ота-оналарга нисбатан қилинган ноҳақликлар.

8 бет

Нидош

Mustaqillik huquq demakdir

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan www.huquq-gazeta.uz

2011-yil 28-aprel, №17 (746)

Давра суҳбатлари

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 12 ноябрда Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисида сўзлаган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" номи маърузаси доирасида қатор қонун лойиҳалари тайёрланмоқда.

Жорий йилнинг 26 апрель куни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси томонидан Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази, Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси ҳамда Ҳуқуқий муаммоларни ўрганиш маркази билан ҳамкорликда "Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари ҳамда давлат ўртасида ижтимоий шериклики ҳуқуқий тартибга солиш масалалари" мавзусида ўтказилган давра суҳбати ҳам ана шу Концепцияда назарда тутилган қонун лойиҳаларига бағишланди.

Мамлакатимиз тараққиётининг ҳозирги босқичида нодавлат нотижорат ташкилотлари ва бошқа фуқаролик институтлари родини янада кучайтириш фуқаролик жамиятини шакллантириш ҳамда демократлаштириш ва мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашувида ҳал қилувчи омил бўлмоқда.

Давра суҳбатида Концепциянинг V бўлими асосида Қўмита томонидан ишлаб чиқилган "Ижтимоий шериклик тўғрисида"ги Қонун лойиҳасини муҳокама қилиш жараёнида ижтимоий шериклиكنинг асосий йўналишлари, тамойиллари ва механизмларини қамраб оладиган нодавлат нотижорат ташкилотларининг давлат тузилмалари билан ўзаро муносабатларидаги аниқ чегараларни белгилаш ва ташкилий-ҳуқуқий механизмларни такомиллаштиришга қаратилган кўплаб таклифлар билдирилди.

Шунингдек, давра суҳбати иштирокчилари меҳнатга оид қонунчилик, касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқ ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини ҳамда уларга меҳнатга оид муносабатларда ижтимоий шерикликини мустаҳкамловчи ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш мақсадида алоҳида ўрганиб чиқиш борасидаги мулоҳазаларни, шу жумладан, меҳнат низолари бўйича комиссияларни ҳодимлар, иш берувчилар вакиллари ва давлат органларининг тенг иштирокчида тузилдиган тенглик комиссиялари айланитириш борасидаги

Ўткиржон ДЕКХОҲОВ,
«Huquq»

фиқрлар билан ўртоқлашдилар.

"Ижтимоий шериклик тўғрисида"ги Қонуннинг қабул қилиниши нафақат фуқаролик жамияти институтларининг янада ривожланишига, балки мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг очик-ошкоралиги ва самардорлигини таъминлашда, уларнинг родини кучайтиришда муҳим қадам бўлиб ҳисобланади.

Тадбирда Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатлари, миллий ва хорижий мутахассислар ва эксперт гуруҳлари вакиллари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этдилар.

Бундан ташқари, шу куни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Аграр ва сув хўжалиги масалалари қўмитаси ва Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти томонидан "Қишлоқ хўжалигини модернизация қилишда нодавлат секторининг тутган ўрни ва уни янада ривожлантириш зарурати" мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Давра суҳбати давомида қишлоқ хўжалигида фаолият юритаётган нодавлат нотижорат ташкилотларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, уларнинг ушбу тармоқда фаолият кўрсатиб келаётган тадбиркорлик субъектларининг ишлаб чиқариши модернизациялаш ва соҳани яна ривожлантиришдаги ўрнини белгилаш ҳамда аҳамиятини ошириш, қишлоқ хўжалигида товар ишлаб чиқарувчилар турларини кенгайтириш ва ривожлантириш истиқболларини белгилашда нодавлат нотижорат ташкилотларининг родини ошириб, уларнинг тегишли давлат дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишдаги иштирокини фаоллаштириш, қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ экологик муаммоларни ҳал этиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилишда жамоатчилик назоратини кучайтириш, мазкур масалаларда қонунчиликнинг ҳолати ва уни такомиллаштириш борасида олиб борилган ишлар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Мазкур давра суҳбатида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузурдаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторингини институти ходимлари, Вазирлар Маҳкамаси, Қишлоқ ва сув хўжалиги, Адлия, Иқтисодиёт вазирликлари, Давлат табиати муҳофаза қилиш, "Ерғодездкадастр", Солиқ, Статистика қўмиталари мутасаддилари, Қишлоқ ва сув хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази, Олий ўқув даргоҳлари ва бошқа қатор илмий-тадқиқот институтларининг олимлари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

БУЮК ВА МУҚАДДАССАН МУСТАҚИЛ ВАТАН!

Фуқаролар йиғинига сайловнинг ҳуқуқий кафолатлари

2011 йил 31 мартда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини тайёрлаш ва ўтказишга доир қарорни қабул қилинди. Мазкур қарорга кўра, 2011 йил май - июнь ойларида қарийб ўн мингга яқин фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва уларнинг ўз мингга яқин маслаҳатчисини сайлаш режалаштиришмоқда. Ушбу рақамларнинг ўзи ҳам сайловнинг беркеси ва кўлами нақадар кенглиги, аҳамияти юксак эгаллидан далолат миқдори.

Ҳозирги кунда маҳалла институтининг ҳуқуқий асосларини Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, бевосита фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва уларга бўладиган сайловни тартибга солиш иккита алоҳида қонун, бундан ташқари, маҳалланинг ҳуқуқ ва ваколатларини ўзида акс эттирган 70 дан ортиқ қонунлар ташкил этади.

Мустақиллик йилларида маҳалланинг ҳуқуқ ва ваколатлари босқичма-босқич кенгайиб бориб, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузурда яраштирув комиссиялари, "Маҳалла посбони" жамоатчилик тузилмалари ташкил этилди, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар лавозими жорий этилди, аҳоли томонидан уй-жой-коммунал хизматлар ҳақи батамом тўлалини таъминлаганлик учун фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига маблағ ажратиш тартиби амалга киритилди.

Парламентимиз палаталарининг қўшма мажлисида баён этилган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" да давлатимиз раҳбари фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари раислари сайлови тизимини янада такомиллаштириш, фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқол-

лари) ва уларнинг маслаҳатчиларини энг муносиб фуқаролар ичидан сайлаш, фуқаролар ижтимоий фаоллигини кучайтиришда маҳалланинг аҳамияти ва роли оширилишини таъминлаш масалаларига ҳам алоҳида тўхталиб ўтди. Шу жиҳатдан бўлиб ўтадиган сайлов кучли фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнида чуқурлашиб бораётган, хусусан маҳалла институтининг ҳуқуқ ва ваколатлари янада кенгайтирилган ижтимоий-сиёсий шароитда ўтиши шубҳасиздир.

Сайловни юксак ташкилий-ҳуқуқий ҳамда демократик даражада ташкил этиш ва ўтказиш, шунингдек, ўзини ўзи бошқариш органларини шакллантиришда фуқароларнинг фаол иштироки учун мамлакатимизда етарлича ҳуқуқий кафолатлар яратилган.

Авваламбор, бу соҳадаги конституциявий кафолат сифатида Конституцияимизнинг 105-моддасида шахарча, қишлоқ ва овуларда, шунингдек, улар таркибидagi маҳаллаларда ҳамда шаҳарлардаги маҳаллаларда фуқароларнинг йиғинлари ўзини ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар икки ярим йил муддатга раисни (оқсоқолни) ва унинг маслаҳатчиларини сайлаши белгилаб қўйилган. Ҳозирги ўзи бошқариш органларини сайлаш тартиби, фаолиятини ташкил этиш ҳамда ваколат доираси қонун билан белгилашни кўрсатилди.

/Давоми 6-бетда/

Бугунги кунда барча соҳалар қатори аҳолининг ижтимоий ҳимояси масаласига ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Бу борда юртимизда кўплаб ишлар амалга оширилди. Аҳолининг ижтимоий ҳимояси устувор вазифалардан бири этиб белгиланиб, бу ўз навбатида ҳуқуқ-тартибот органлари зиммасига ҳам катта масъулият юклади.

Навоий вилоят прокуратураси органлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 24 августдаги "Кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалаларини ташкил этиш тўғрисида"ги 434-сонли ва 1996 йил 10 декабрдаги "Болали оилаларни ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 437-сонли Қарорлари ижроси юзасидан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида текширишлар ўтказилди.

Текширишларда ўзини ўзи бошқариш органлари ва бошқа мутасадди идоралар томонидан мазкур қарорлар ижросини таъминлашда бир қатор қонунбузилиши ҳолатларига йўл қўйилганлиги, айрим ҳолларда эса нафақа пуллари талон-торож қилинганлиги аниқланди. Масалан, Навбахор туманидаги "Кизиравот" маҳалла фуқаролар йиғини мансабдор шахслари шу ҳудудда фаолият кўрсатаётган бир гуруҳ шахслар билан жиноий тил бириктириб, нафақа учун мурожаат қилган фуқароларнинг оилавий даромадларини тўлиқ ўрганмасдан, ишлайдиган фуқароларнинг ишласлиги ҳақида сохта маълумотлар тузиб, 2 ёшгача болалари бор оилаларнинг фарзандлари 2 ёшдан ошган бўлсада, уларга ноқонуний равишда нафақа тайинлаб ҳамда ўртача ойлик даромадлари белгиланган мезондан ошганлигини била туриб, 16 нафар фуқарога 4 млн. 483,6 минг сўмлик нафақаларни ноқонуний равишда тўлаган.

Шунингдек, Нурота туманидаги "Сентоб" маҳалла фуқаролар йиғини мансабдор шахслари ҳам 7 нафар фуқарога 4 млн. 822,9 минг сўмлик на-

фақаларни ноқонуний равишда ажратилган. Тумандаги Ф.Фуломов номи маҳалла фуқаролар йиғини томонидан 3 та ҳолатда 1 млн. 785,2 минг сўмлик нафақалар ҳудудда фаолият кўрсатаётган бир гуруҳ шахслар билан жиноий тил бириктириб, нафақа учун мурожаат қилган фуқароларнинг оилавий даромадларини тўлиқ ўрганмасдан, ишлайдиган фуқароларнинг ишласлиги ҳақида сохта маълумотлар тузилиб, талон-торож қилинган.

Кармана туманидаги "Кўнча турон" МФЙ мансабдор шахслари 2010 йил давомида фуқароларга жами 2 млн. 590,1 минг сўм маблағни ноқонуний равишда ортиқча тўлаб, бюджет маблағларини растрата қилиш йўли билан талон-торож қилишган. Мазкур туманининг "Талқоқ" МФЙ мансабдор шахслари эса 2010 йил давомида Вазирлар Маҳкамасининг юқорида қайд этилган 434 ва 437-сонли қарорлари талабларини бузган ҳолда 1 млн. 39,9 минг сўмлик нафақа ва моддий ёрдам пулларини талон-торож қилганлар.

Кониমেҳ туманидаги "Телемен" МФЙ мансабдор шахслари моддий ёрдам ва нафақа олиш учун мурожаат қилган фуқароларнинг оилавий даромадларини тўлиқ ўрганмасдан, сохта маълумотларга асосан 3 нафар фуқарога 4 та ҳолатда 1 млн. 100,2 минг сўмлик моддий ёрдам ва нафақа пуллари ноқонуний ажратган. Тумандаги "Наврўз" МФЙ мансабдор шахслари сохта маълумотларга асосланиб, 3 нафар фуқарога 934,4 минг сўмлик, "Саржал" ОФЙ мансабдорлари эса 456,6 минг сўмлик моддий ёрдам ва нафақа пуллари ноқонуний ажратиб, давлат ва жамият манфаатларига жиддий зарар етказилган.

Қизилтепа туман ИИБ ходими Х.Саитов иш ҳақи тўғрисидаги сохта маълумотларни тумандаги "Ўзбекистон" МФЙга тақдим қилиб, 2010 йилнинг февраль ойидан 2011 йилнинг февраль ойига қадар 1 млн. 12,8 минг сўмлик нафақа пулларини ноқонуний равишда олиб келган.

Айрим ҳолларда эса ДТ "Халқ банки" бўлимлари мансабдор шахслари томонидан нафақа пулларининг бошқа мақсадлар учун сарфлаб юборилиши ва талон-торож қилинишига йўл қўйилган. Масалан, ДТ "Халқ банки"нинг Қизилтепа туман бўлими томонидан тумандаги "Аробон" қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудда яшовчи фуқароларга 2 ва 18 ёшгача нафақа пуллари тариқасида тарқатилиши лозим бўлган 48 млн. 19 минг сўмлик нафақа пуллари бошқа мақсадлар учун сарфлаб юборилган. Шу каби ДТ "Халқ банки"нинг Хатирчи филиалига қарашли 054, 011 ва "Найман" маҳсул шохобчалари масъул ходимлари 2010 йил декабрь ойи нафақа ва моддий ёрдам учун ўз вақтида нақд пул билан тўлиқ таъминланмасдан, нафақа ва моддий ёрдам пуллари тўлиқ тарқатилганлиги тўғрисида банкнинг юқори бўлинмасига сохта ҳисоботлар топшириб келишган.

Бундан ташқари, вилоятнинг қарийб барча шаҳар ва туманларида фаолият кўрсатаётган маҳалла фуқаролар йиғинларида фуқаролар йиғини ҳузурдаги нафақа ва моддий ёрдам пуллари тайинлаш бўйича комиссия иш фаолияти тўғри йўлга қўйилмасдан, қонунбузилиши ҳолатларига йўл қўйиб келинган. Хусусан, комиссия томонидан 16 (18) ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақа тайинлашда Молия

А.Жўраев,

Навоий вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори

вазирлигининг 1994 йил 4 майдаги "16 (18) ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби бўйича услубий тавсиялар" талабларига риоя қилинмаган. Услубий тавсияларнинг 6-бандида нафақа сўраб, мурржаат қилишга ундовчи сабаблар, оила аъзоларининг таркиби ҳамда ариза бериш санасидан олдинги 12 ой давомида олган даромадлари, шахсий томорқа ҳўжалигини юритишдаги даромадларини қўшган ҳолда кўрсатилши белгиланган, бироқ комиссиялар иш фаолиятида қабул қилинган аризаларнинг бирортасида ҳам бу талабга риоя қилинмаган.

Шунингдек, юқорида қайд этилган Вазирлар Маҳкамасининг 437-сонли қарори билан тасдиқланган Низомнинг 22-банди талабига қўра, нафақа тайинлаш тўғрисида қарор қабул қилиш чоғида аризаларнинг фуқаролар йиғинида иштирок этиши мажбурийлиги белгиланган бўлсада, аризалар иштироки таъминланмаган ҳамда комиссия томонидан рад қилинган мурожаатлар бўйича ариза муаллифларига ёзма равишда маълум қилинмасдан Низом талаблари бузилишига йўл қўйилган.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан ушбу йўналишда ўтказилган текширишлар натижасига қўра 14 та жиноят ишлари кўзгатилиб, қонунбузилиши ҳолатларини бартараф этишга қаратилган 240 тадан ортиқ прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди.

Лоқайдликка йўл қўйилмайди

Ҳуқуқий демократик давлат қуришни ўз олдига мақсад қилиб олган юртимизда фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқлари, манфаатлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш муҳим аҳамият касб этиди. Бу борда қабул қилинган қонун ҳужжатлари ижросини назорат қилиш эса бевосита прокуратура органлари зиммасига юклатилган.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан жорий йилнинг ўтган даври мобайнида фуқароларнинг мурожаатлари юзасидан ўтказилган текширишлар натижаси бўйича ноқонуний қабул қилинган қарорларни бекор қилиш тўғрисида 12 та протест, жиноятларнинг сабаблари ва содир этилишига имкон яратган шарт-шароитларни бартараф этиш бўйича 19 та тақдимнома ва 56 та қарорлар қабул қилиниб, 6 нафар фуқаро расман огоҳлантирилган. Прокурор қарори ва тақдимномаси бўйича 39 нафар фуқаро интизомий, 34 нафари маъмурий ва 1 нафари моддий жавобгарликка тортилган.

Ўтган йили 2015 нафар, жорий йилнинг 3 ойида эса 207 нафар фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Шунингдек, вилоят прокуратура-

си ҳамда шаҳар ва туман прокуратураларида "Ишонч телефони" жорий қилинди.

Уйчи туманида яшовчи Д.Абдунабиев чорва молларини сотиб олиб, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш мақсадида 12 млн. сўм кредит маблағи олиш учун банкка ариза билан мурожаат этган экан. Бироқ банк мутасаддилари унинг кредит олиш юзасидан тақдим этган ҳужжатларига лоқайдлик билан қараган. Шундан кейин Д.Абдунабиев вилоят прокуратурасининг "Ишонч телефони"га кўнғирок қилиб, кредит олишда амалий ёрдам сўрайди.

Туман прокуратурасининг аралашуви билан унга банкдан 12 млн. сўм нақд пул ҳисобига кредит олиб берилиши таъминланди.

Шунингдек, Косонсой тумани "Қорасув" ҚФЙда яшовчи фуқаро Н.Исмаиловнинг маз-

кур маҳалла ҳудудидаги автобекатни замон талабларига мос равишда қайта реконструкция қилиб, савдо шохобчаси қурилиши учун рўхсат беришни сўраб ёзган аризаси Косонсой туман ҳокимлигида рўйхатга олинди, кўриб чиқиш учун туман бош архитекторига чиқарилган. Бироқ ариза бир ойдан ошқроқ муддат ўтса-да, ҳал этилмаган, кўриб чиқилгани ҳақида жавоб хати ҳам юборилмаган.

Мазкур ҳолат туман прокуратураси томонидан ўрганилди, туман бош архитектори вази фасини бажарувчи Х.Амонбоевга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзгатилиб ва суд қарори билан жарима белгиланди.

Бу каби мурожаатларга эътиборсизлик ҳолатларини бошқа туманларда ҳам кузатиш мумкин. Айрим ҳолларда эса фуқароларнинг мурожаатлари ўз исботини топмапти.

Масалан, Норин туманида яшовчи фуқаро Т.Умаров ва бошқаларнинг ер участкалари олиб қўйилаётгани ҳақидаги аризаси Бош прокуратура ҳузурдаги СВОЖДЛК Департаментининг Норин туман

бўлими ходимлари жалб этилган ҳолда ўрганиб чиқилди. Текширишда аризадаги вазирлар ўз тасдиғини топмади. Шунингдек, унда фамилиялари қайд этилган Т.Ҳасимов, О.Долимов, М.Акбаров ва В.Салоҳиддиновлар аризадан умуман хабарлари йўқлиги, имзолар уларники эмаслиги, исм-фамилиялари ҳам нотўғри ёзилган, шу билан бирга, томорқа ер участкаларининг олиб қўйилмаганини баён этишган.

Мазкур ҳолат юзасидан Т.Умаровга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзгатилиб, жарима жазоси қўлланилди.

Бундан ташқари, Чортоқ туманида яшовчи фуқаро Х.Нажмиддинова вилоят прокуратурасига ариза билан мурожаат этиб, ўғли М.Машариповга нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзгатилигани, уни ёпиш учун туман ИИБ тергов бўлими терговчиси А.Иномов ундан 2 минг АҚШ доллар микдорда пул талаб қилганини, у синглиси Р.Отанова ва таниши Х.Ҳўжабековдан айтилган миқдордаги пулни

Жамолiddин НИЗАМОВ,
Наманган вилоят прокуратураси бўлим прокурори

қарз олиб, А.Иномовга хизмат хонасида бергани, бироқ суд жараёнида алданганини билганини баён этиб, унга нисбатан қонуний чора қўришни сўраган.

Ўтказилган текширишда, Х.Нажмиддинованинг ариза-сида қайд этилган ҳолатлар ўз тасдиғини топмади. У ИИБ терговчиси А.Иномовга нисбатан тўхмат қилганлиги фош бўлди.

Юқоридагилардан кўришиб турибдики, жойлардаги мутасадди раҳбарлар билан жавобгар шахслар орасида ўз хизмат вази фасига бепарволик билан ёндашаётган, бу билан эса мавжуд қонун ва бошқа норматив ҳужжатларнинг талабларини менисмаётган кимсалар учраб турибди. Ҳар қандай раҳбар биринчи галда фуқароларнинг мурожаатларига нисбатан лоқайд муносабатда бўлмаслиги керак. Акс ҳолда, амалдаги қонунларга биноан ўз жазосини олади.

Давлат органларининг назорат-таҳлил фаолиятида ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланиш истиқболлари

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 29-моддасига мувофиқ, "Ҳар ким фикрлаш, сўз ва эътиқод эркинлиги ҳуқуқига эга. Ҳар ким ўзи истаган ахборотни излаш, олиш ва уни тарқатиш ҳуқуқига эга".

Маъмур конституциявий норманинг аҳамияти шундаки, "Фуқароларнинг ахборот соҳасидаги ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш масаласи инсоннинг ахборот олиш, ахборотни ва ўз шахсий фикрини тарқатиш ҳуқуқи ва эркинлигини ўзида мужассам этган бўлиб, бу Ўзбекистонда демократик жамият асосларини барпо этишнинг муҳим шарти, таъбир жоиз бўлса, тамал тоши ҳисобланади"¹.

Фуқароларнинг ахборот олиш ҳуқуқини таъминлаш, жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишда замонавий ахборот-коммуникация технологияларининг аҳамияти бекиёсдир. Шу тўғрисида республикамизда ахборот коммуникация технологиялари соҳасида миллий ахборотлаштириш тизимини шакллантириш, жамият ҳаёти ва бошқарувнинг барча жабҳаларига замонавий ахборот технологиялари, компьютер техникаси ва телекоммуникация воситаларини оммавий равишда жорий қилиш ва улардан фойдаланиш, фуқароларнинг ахборотга бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш ва жаҳон ахборот ресурсларига уланшиш имкониятларини кенгайтириш асосий вазифалар сифатида белгиланган.

Ҳозирги вақтда замонавий ахборот тизимлари ташкилот иш фаолияти самарасига беvosита таъсир этувчи асосий факторлардан бири ҳисобланади. Бу тизимлардан ташкилотнинг нафақат кундалик фаолиятида, балки узоқ муддатли, глобал стратегиясини яратишда ҳам фойдаланилмоқда. Юқори унумли компьютерлар, дастурий таъминот ва коммуникация тармоқлари, шу жумладан, Интернет ташкилотлар фаолияти теозорлигини оширишни таъминлайди.

Ўзбекистон Республикасининг ахборотлаштириш соҳасидаги давлат сиёсати ахборот ресурслари, ахборот технологиялари ва ахборот тизимларини ривожлантириш ҳамда такомиллаштиришнинг замонавий жаҳон тамойилларини ҳисобга олган ҳолда миллий ахборот тизимини яратишга қаратилгандир².

Ахборотлаштириш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари қуйидагилардан иборат:

- ҳар қиммат ахборотни эркин олиш ва тарқатишга оид конституциявий ҳуқуқларини рўйбга чиқариш, ахборот ресурсларидан фойдаланишнинг таъминлаш;

- давлат органларининг ахборот тизимлари, тармоқ ва ҳудудий ахборот тизимлари, шунингдек, юридик ҳамда жисмоний шахсларнинг ахборот тизимлари асосида Ўзбекистон Республикасининг ягона ахборот маконини яратиш;

- халқаро ахборот тармоқлари ва Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиш учун шарт яратиш;

- давлат ахборот ресурсларини шакллантириш, ахборот тизимларини яратиш ҳамда ривожлантириш, уларнинг бир-бирига мослиги ва ўзаро алоқада ишлашнинг таъминлаш;

- ахборот технологияларининг замонавий воситалари ишлаб чиқарилишини ташкил этиш;

- ахборот ресурслари, хизматлари ва ахборот технологиялари бозорини шакллантиришга қўмаклашиш;

- дастурий махсулотлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва уни рағбатлантириш;

- тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш, инвестициялар жалб этиш учун қулай шарт яратиш;

- кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, илмий тадқиқотларни рағбатлантириш.

Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 11 декабрдаги "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ, Ахборотлаштириш деганда юридик ва жисмоний шахсларнинг ахборотга бўлган эҳтиёжларини қондириш учун ахборот ресурслари, ахборот технологиялари ҳамда ахборот тизимларидан фойдаланган ҳолда шарт яратишга қаратилган ташкилий, ижтимоий-иқтисодий ва илмий-техникавий жараён тушунилиб, Ахборот технологияси — ахборотни тўплаш, сақлаш, излаш ва унга ишлов бериш ҳамда уни тарқатишда фойдаланиладиган жами услублар, қурilmалар, усуллар ва жараёнларни ўз ичига қамраб олади.

Бугунги кунда мамлакатимизда давлат органлари фаолиятида ахборот технологияларидан самарали фойдаланиш имкониятларини кўзда тутувчи норматив-ҳуқуқий база такомиллаштирилиб келинмоқда

Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 30 майда эълон қилинган "Компьютерлаштириш янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида"ги Фармони³да ахборотлаштиришнинг миллий тизимини шакллантириш, иқтисодиёт ва жамият ҳаётининг барча соҳаларида замонавий ахборот технологиялари, компьютер техникаси ва телекоммуникация воситаларини оммавий равишда жорий этиш ҳамда улардан фойдаланиш, фуқароларнинг ахборотга ортб бораётган талаб-эҳтиёжларини янада тўлиқроқ қондириш, жаҳон ахборот ҳамжамиятига қириш, жаҳон ахборот ресурсларидан баҳраманд бўлишни кенгайтириш учун қулай шарт-шароитларни яратиш каби масалалар мақсад қилиб олинган.

Мазкур Фармонда компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш ҳамда уларнинг замонавий тизимларини жорий этишнинг биринчи галдаги энг муҳим вазифалари белгилаб берилган.

Ушбу Фармонни бажариш юзасидан ва ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида стратегик устуворликларни амалга оширишга доир амалий чора-тадбирларни таъминлаш

мақсадида 2002 йил 6 июнда Вазирлар Маҳкамасининг "Компьютерлаштириш янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 200-сонли Қарори⁴ эълон қилинди. Унда хусусан, 2002-2010 йиллардаги компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш дастури тасдиқланган бўлиб, мазкур дастур замонавий техник инфратузилмани ривожлантиришни жадаллаштириш, компьютерлаштириш, мамлакатимизда дастурий махсулотлар индустрияси ва экспортни ривожлантиришни рағбатлантириш, юқори малакали кадрлар потенциалини тайёрлаш, қонунчиликни тақомиллаштириш, ахборот хавфсизлигини таъминлаш бўйича шарт-шароитлар яратишга қаратилган. Жамиятнинг ахборотга бўлган эҳтиёжини қондириш, мамлакатимиз иқтисодиётининг жаҳон бозорларидаги рақобатбардошлигини ошириш дастурини мақсадли вазифаси ҳисобланади.

Сўнгги йилларда замонавий ахборот технологияларини ривожлантириш ва жорий этиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан бир қатор қонунлар қабул қилинди. Буларга 2003 йилда Олий Мажлиснинг иккинчи чакриқ 13-сессиясида қабул қилинган "Электрон рақамли имзо тўғрисида"ги ва "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги қонунлари ҳамда 2004 йил Олий Мажлиснинг иккинчи чакриқ 14-сессиясида қабул қилинган "Электрон тижорат тўғрисида"ги ва "Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида"ги Қонунларидир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 26 сентябрда эълон қилинган "Электрон рақамли имзодан фойдаланишнинг норматив-ҳуқуқий базасини тақомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори⁵ юқоридаги қонунларнинг бажарилишини таъминловчи ташкилий-ҳуқуқий механизмларни белгилаб берди.

2005 йил 22 ноябрда имзоланган Вазирлар Маҳкамасининг "Ахборотлаштириш соҳасида норматив-ҳуқуқий базани тақомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори⁶ билан "Давлат ахборот ресурсларини шакллантириш ва Давлат органларининг ахборот тизимларини ташкил этиш тартиблари тўғрисида"ги Низомлар тасдиқланган.

Бугунги кунда давлат органларининг асосий фаоли-

А. САНГИНОВ,
Бош прокуратуранинг
Олий ўқув курслари тингловчиси

ят йўналишлари бўйича уларга юклатилган вазифаларнинг кенг кўламда бўлишини ҳисобга олиб, фаолиятни ахборот билан таъминлаш жараёни тўғрисида ташкил этиш жуда муҳим ҳисобланади. Зеро, бу ҳол давлат органларини фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлатнинг қонуний манфаатларини таъминлаш борасидаги ҳолатни тавсифловчи тўлиқ ва ишончли ахборот билан таъминлашга имкон яратлади.

Бизнинг фикримизча, замонавий ахборот коммуникацион технологиялардан давлат органларининг назорат-таҳлил фаолиятида қўйилган ишларни амалга оширишда фойдаланиш мақсадга мувофиқдир:

- назоратда бўлган барча ҳужжатларнинг ҳисоб-китобини оптимал равишда юритиш;
- назоратда бўлган ҳужжатлар орасидан тезкорлик билан ҳал қилиниши лозим бўлган масалаларни танлаб олиш;
- юзага келган вазиятдан келиб чиққан ҳолда давлат органларидаги назорат-таҳлил фаолиятини оқилона режада амалга ошириладиган тадбирларни белгилаш, уларни амалга ошириш учун қўллар ва воситаларини оқилона тақсимлаш тўғрисида асослантирилган қарорлар қабул қилиш;
- амалга оширилган фаолият бўйича ҳодимларнинг ишнинг янада чуқурроқ таҳлил қилиш, йўл қўйилган хатоларнинг сабабларини аниқлаш, эришилган илгор хорижий тажрибани янада оммалаштириш;
- назорат фаолиятида биринчи навбатдаги ҳамда келажикда амалга оширилмаган вазифаларни ва уларни оқилона ҳал этишнинг асосий йўналишларини аниқ белгилаб олиш.

Давлат органларидаги назорат-таҳлил фаолияти амалиётини шунчун кўрсатадики, айнан ахборотларнинг сифатли, тўлиқ ва ўз вақтида олиниши ва қайта ишланиши қўйилган вазифаларнинг самарали бажарилишида муҳим омили бўлиб хизмат қилади.

Шу боис давлат органларини ахборот билан таъминлаш жараёни тақдим қилинаётган ахборотларнинг тўлиқ ва асосланган бўлишини ҳамда бу борада қонуний қарорлар чиқариш учун ушбу ахборотни тўлиқ ва объектив таҳлил қилишни тақозо этади.

¹ Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 12 ноябрдаги қўшма мажлисидаги маъруза. Қаранг www.gov.uz расмий сайти.

² Ўзбекистон Республикасининг "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги Қонуни. 2003 йил 11 декабрь, № 563-11.

³ Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Компьютерлаштириш янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида"ги Фармони. 2002 йил 30 май.

⁴ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 6 июнь 200-сонли "Компьютерлаштириш янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори.

⁵ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 26 сентябрда "Электрон рақамли имзодан фойдаланишнинг ҳуқуқий-норматив базасини тақомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори.

⁶ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 22 ноябр 2005 йил 256-сонли "Ахборотлаштириш соҳасида норматив-ҳуқуқий базани тақомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори.

Фуқаролар йиғинига сайловнинг ҳуқуқий кафолатлари

(Давоми.
Бошланғичи 1-бетда)

Ушбу конституциявий қоидалар кейинчалик янада ривожлантирилиб, "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Қонун қабул қилинди. Мазкур қонуннинг 20-моддасида фуқаролар йиғини раисини (оқсоқолини) ва унинг маслаҳатчиларини сайлаш бўйича қоидалар белгиланиб, унда фуқаролар йиғинининг раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари икки ярим йил муддатга сайланиши, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) тегишли туман, шаҳар ҳокими билан келиш-қилдирилган ҳолда, маслаҳатчилар эса фуқаролар йиғини раисининг (оқсоқолининг) тақдими га биноан сайланиши, фуқаролар йиғинининг раисини (оқсоқолини) ва унинг маслаҳатчиларини сайлаш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгиланиши қайд этилди.

Бу масаланинг жамиятимиз ҳаёти учун муҳимлигини ҳисобга олиб, фуқаролар йиғинлари раислари ва маслаҳатчиларининг ўрни ва фаолиятини қонуний нуқтаи назардан янада мустаҳкамлаш мақсадида 2004 йил 29 апрелда "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги

Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинди.

Қонунда фуқаролар йиғинига сайловнинг демократизм, ошқоралик ва тенг сайлов ҳуқуқи асосида ўтказилиши; сайловда фуқароларнинг иштирок этиши ихтиёрий ҳамда эркинлиги, давлат ҳокимияти ҳамда бошқарув органлари фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишда фуқаролар йиғинларига кўмаклашишлари, зарур ҳолларда уларни бинолар, транспорт ва алоқа воситалари билан таъминлашлари шартлиги; сайловни ташкил этиш ва муваффақиятли ўтказиш учун масъул бўлган комиссиялар ва ишчи гуруҳлар фаолиятида мустақиллик ва коллегияликка асосланиши; сайлаш очик ёки яширин овоз бериш орқали амалга оширилиши; сайлов натижалари юзасидан фуқаролар йиғини қабул қилган қарор устидан судга шикоят қилиниши мумкинлиги сайловнинг адолатли ўтишида муҳим ҳуқуқий кафолатлар сифатида қайд этилган.

Мазкур сайловнинг бошқа сайловлардан фарқи жиҳати шундаки, "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг мас-

лаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6-моддасида фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари фуқаролар йиғини томонидан, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда эса фуқаролар вакиллари йиғилиши томонидан икки ярим йил муддатга сайланиши белгиланган. Бу шунга асосланганки, мазкур сайловларда вакиллар институту қўлланилади. Қонуннинг 13-моддасида фуқаролар йиғини (вакиллари йиғилиши) қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қабул қилиниши ва ўтказилиши белгиланган бўлиб, фуқаролар вакилларининг йиғилишига ҳовлилар, уйлар, кўчалар, маҳаллалар, мавзелар ва даҳалардан уларда яшовчиларнинг умумий йиғилиши қарор билан сайланган намоёндалар вакил қилинади.

Вакиллик нормасини фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш ишлари бўйича тегишли туман ёки шаҳар мувофиқлаштириш кенгаши белгилайди. Ўзбекистон Республикасининг оммавий ахборот воситалари фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловига тайёргарлик жараёнини ҳамда сайлов қан-

дай ўтаётганлигини ёритиб боради.

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчиларини сайлаш очик ёки яширин овоз бериш орқали амалга оширилади. Овоз бериш шакли тўғрисидаги қарор фуқаролар йиғини томонидан очик овоз бериш орқали қабул қилинади.

Фуқаролар йиғинида ҳозир бўлган фуқароларнинг ярмидан кўпининг овозини олган номзод фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ёки унинг маслаҳатчиси вазифасига сайланган ҳисобланади. Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови яқунлари бўйича фуқаролар йиғини қарор қабул қилганда ҳамда мазкур қарор фуқаролар йиғинида раислик қилувчи томонидан ўқиб эшиттирилади.

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови натижалари асосида фуқаролар йиғини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда фуқаролар йиғини кенгашини шакллантиради, фуқаролар йиғини фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича комиссияларни ва фуқаролар йиғини тафтиш комиссиясини, шу-

М.МИРАКУЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Амалдаги
қонун ҳужжатлари мониторингини
институтини гуруҳ раҳбари

нингдек, маъмурий комиссияни сайлайди.

Юқоридагилардан келиб чиқиб айтиш мумкинки, мамлакатимизда демократиянинг энг муҳим тамойили — фуқароларнинг сайлов ҳуқуқини, ўз хоҳиш-иродасини эркин ифодалаш, ўз манфаатларини рўёбга чиқариш ва ҳимоя қилиш ҳуқуқини таъминлаш учун ҳақиқий шарт-шароит, ҳуқуқий кафолатлар яратиб берилган.

Хулоса қилиб айтганда, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови мамлакатни демократик янгилаш ва модернизациялаш борасидаги ихлоқотларни янада чуқурлаштиришга, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг жойлардаги ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этишдаги, "Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари" принципини амалга оширишдаги ролини янада кучайтиришга олиб келувчи яна бир манتيқий қадам бўлиб хизмат қилади.

Давлат ҳокимиятининг функционал тақсимланишида фуқаролик жамияти институтлари иштироки

Мустақилликнинг дастлабки йилларидан нодавлат нотижорат ташкилотларига кенг йўл берилиб, улар фаолиятига доир принципларнинг Асосий Қонунимизда мустаҳкамлаб қўйилгани мазкур институтнинг ижтимоий жабҳада ўз ўрнини топишида муҳим аҳамият касб этди. Бугунги кунга келиб мамлакатимиз ҳаётининг турли соҳаларида 5100 дан зиёд нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолият олиб бормоқда. Бундан кўринадики, кейинги ўн йилда бу тоифа ташкилотлар сони 2,5 баробарга ошган. Фуқаролар йиғинлари ва ўзини ўзи бошқариш органлари — маҳаллалар сони эса 10 мингдан ортиқни ташкил этади.

Фуқаролик жамияти институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳозирги кунда демократик кадрлар, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг муҳим механизмга айланиб бормоқда. Фуқароларнинг ўз салоҳиятларини рўёбга чиқариши, уларнинг ижтимоий, иқтисодий фаоллиги ва ҳуқуқий маданиятини оширишда яқин ҳамкорга айланган. Жамиятда манфаатлар мувозанатини таъминлашга кўмаклашувчи ва давлат ҳокимиятини амалга оширишдаги функционал тақсимланиш жараёнда ўзига хос ўрин тутиб келмоқда.

Бир сўз билан айтганда, фуқаролик жамияти институтларининг давлат ва ҳокимият тузилмалари фаолияти устидан таъсирчан жамоатчилик назоратини амалга оширишдаги роли тобора ортиб бормоқда. Мухтарам Президентимиз таъкидлаганларидек, "Бугунги кунда жамоатчилик ва фуқаролик назорати институтини жамиятнинг давлат билан ўзаро самарали алоқасини таъминлаш, одамларнинг кайфиятини, мамлакатда кечаётган ўзгаришларга муносабатини аниқлашнинг

муҳим воситаларидан бирга айланмоқда".

Ўзбекистон Республикасининг "Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида"ги Қонунига кўра, ушбу уюшмалар фуқароларни давлат ва жамият ишларини бошқаришга, уларда мустақиллик масъулиятини, ватанпарварлик, ташкилотчилик туйғусини, одамлар билан ишлаш кўникмасини, ҳуллас, ижтимоий-маданий хислатларини шакллантиришга ёрдам беради.

Жаҳон тарихида фуқаролик жамияти ва мазкур институтларнинг шаклланиш босқичини таҳлил этадиган бўлсак, мазкур институтларнинг тузилиши инсоннинг ижтимоий-сиёсий соҳада ўз ҳуқуқини эркин рўёбга чиқариш, ҳокимиятнинг халқчиллигини таъминлаш, давлат ва жамиятга оид ишларда катнашиши ҳамда бошқариш жараёнини янада самарали, адолатли, инсонпарвар тарзда ташкил қилиш мақсадидан келиб чиқади. Аристотелнинг "Инсон сиёсий мавжудотдир" деган машҳур ибораси ҳар бир кишининг ижтимоий-сиёсий ҳаётда "ўз ўрни" бўлиши зарурлигини кўрсатади.

Фуқаролик жамияти институтлари фуқароларнинг жамиятда дуч келаёт-

ган муаммоларни давлатдан ёрдам кутиб ўтирмасдан мустақил ҳал этишида муҳим аҳамиятга эга. Расмий ҳокимият объектив ва субъектив сабаблар боис ҳал эта олмаётган масалаларни тез ҳал этиш, бюрократия гов бўлаётган муаммоларга ижтимоий фикр уйғотиш каби хатти-ҳаракатлари нодавлат жамоат ташкилотларини халққа, кишилар турмушига яқинлаштиради. Бунинг натижасида кенг аҳоли қатламнинг қўллаб-қувватлашига эришилади.

Фуқаролик жамияти эркин кишилар жамиятидир. Унда ижтимоий, сиёсий ва маънавий-маданий ҳаёт эркин кишиларнинг мустақил ташаббусига, фаолиятига, ранг-баранг ихтиёрий уюшмаларига асосланади. Қайси ассоциацияга бирлашиш, қандай фаолият тури билан шугулланиш, кимлар билан бирлашмалар тузиб ўз манфаатларини ҳимоя қилиш фуқароларнинг ихтиёридадир. Ҳуқуқ эса ушбу эркинликларни ҳимоя қилади, уларни жамият, давлат билан тил топиб яшашига ундайди.

Ҳар қандай жамиятда икки жиҳат - тарихий-маданий тажрибаларга таяниш ва инновацияга интилиш мавжуд бўлади. Фуқаролик жамияти ҳам ушбу жиҳатдан ийроқ эмас. Унда буюк аждодларимизнинг ижтимоий-сиёсий идеали билан замонавий демократик кадрларни, юридик нормаларни ижтимоий ҳаёт тарзига айлантириш мумкин. Ўзбекистон Республикаси фуқаролик жамиятининг асосларини яратётган ҳозирги даврда ушбу икки жиҳатни уйғунлаштириш орқали миллий демократик тараққиётга эришишни ўз мақсадига айлантирган.

Фуқаролик жамиятини шакллантириш ва демократик ҳуқуқий давлатни барпо этиш жамиятда сиёсий-ҳуқуқий

Шухрат ИСМОИЛОВ,
Бosh прокураторнинг Олий ўқув
курслари тингловчиси

маданиятнинг юқори даражада бўлиши билан боғлиқдир. Шахснинг сиёсий-ҳуқуқий фаоллиги унинг ижтимоий-сиёсий ҳаётда фаол катнашиши, ўзининг ижтимоий бурчини, бошқалар олдидаги масъуллигини англаши ифодасидир.

Ҳозирги кунда деярли барча жамоат ташкилотлари мамлакатни демократик йўналишда ривожлантириш, муайян соҳалар юзасидан инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишга давлат ҳокимияти органлари фаолияти функциялари сифатида қарамоқдалар. Дарҳақиқат, айнан ушбу функцияларни амалга ошириш орқали жамоат ташкилотларининг фуқаролик жамиятини шакллантиришдаги роли ва ўрни намоён бўлади.

Шу билан бирга, жамоат ташкилотларига бирлашган фуқаролар ўзларининг турли хил манфаатлари ва ҳуқуқларини амалга оширишни кўзлайдилар. Бундай шартларда жамоат ташкилотлари олдида фуқароларнинг давлат ишларини амалга оширишда иштирокларини таъминлаш ҳамда уларнинг мавжуд қонунчиликка нисбатан ижобий муносабатларини шакллантириш ва шу орқали уларни қонунга иттиқор шахс сифатида тарбиялаш каби янги вазифалар қўйилмоқда.

Бундан англашиладики, фуқаролик жамияти институтлари давлат ва фуқаролар орасидаги янгича мулоқот шакли сифатида жамиятимизда тобора ўз ўрнини мустаҳкамлаб бормоқда.

Фидойилик тимсоли

Умрини юрт тинчлиги ва халқ фаровонлигига бахшида этган инсонлардан бири, прокуратура фахрийси Минайдар Ильясов табаррук 80 ёшга қаршиломоқда.

Эъзозга муносиб

Фидойилиги ва изланувчанлиги билан ҳамкасблари ҳамда эл назарига тушган инсонлардан бири, прокуратура фахрийси Мажит Асроров табаррук 70 ёшга қарши олмақда.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Мулоҳаза

Нима муҳим?

Жамиятга ушқан бир дарахтга қўйсақ, оила унинг меvasи. Демак, ҳар иккаласининг илдизи бир, ўзаро бир-биринга боғлиқ.

Эслаб кўринг-а, ўтмишда ота-боболаримиз ҳар қандай янги оила барпо бўлишидан олдин унинг заминига жиддий эътибор беришган.

Ҳар иккала ёшнинг келиб чиқиши, оилавий ахлоли, қариндошлиги борми-йўқми, ҳамдаси инобатга олинган. Ҳозир эса оиланинг бахти ва келажакдан кўра кўпроқ келин ёки кўвнинг отаси ким, қўлидан нима иш келади, одамларни кўпроқ шулар қизиқтиради.

дими. Аввалига тушунишни хоҳлашмади. Шунда уларга қўшни маҳалладаги қариндош эр-хотиннинг икки ногирон фарзандини кўрсатдим. Чиндан ҳам кичкинтойларни кўрган кишининг бир сесканмай иложи йўқ эди.

Нилуфар НИЁЗОВА, «Нуқуқ»

Эътиборсизлигидир. Жамиятга ибратли оила, келажакка соғлом она керак. Соғлом онандан эса соғлом фарзанд туғилишини барчамиз яхши биламиз.

— Энди нима қилмоқчисизлар? — деб сўрадим. — Ҳўжайинимнинг ҳам, ўғлимнинг ҳам қарори қатъий. Биринчи боласини олдиурса, кейин туғмас бўлиб қолган хотин билан умри ўтадими бо-туламин?!

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси «Нуқуқ» газетаси таҳририяти жамоаси таҳририятнинг Қашқадарь вилояти бўйича муҳбири Норбўта Ғоziевга вилоят муҳтарамаси

Муносабат билан чуқур ҳамдардлик билдиради

Huquq yuridik gazeta. Muassis: O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir: Jahongir MAKSUMOV. Tahrir hay'ati: Abboxon SANGINOV, Muxtor ZOIROV, Gulnoza RAHIMOVA, Yusupboy GOIPOV, Svetlana ORTIQOVA, Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari), Shavkat YODGOROV (mas'ul kotib)

Tahririyyat manzili: Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy. Telefon: 233-98-40, 233-10-53. Faks: 233-10-53, 233-64-85

Tahriryatga kelgan qo'lyozmalar taqriiz qilmaydi va ulariga qaytarilmaydi. Buyurtma j-1639. 32 385 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahilalandi. «HUQUQ» original makteti. Navbatchi muharrir: G.HOJIBOYEVA

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-aktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan. ISSN 2010-7617